

Банківський Аналітик

7 кроків до кредиту!

Незважаючи на те, що ринок кредитування поступово оживає, і у далекому майбутньому вимоги до позичальників можуть почати пом'якшувати, у найближчі кілька років ще будуть діяти кризові правила. Наразі, навіть складений портрет ідеального клієнта: сім'янин у віці 30-40 років, який мешкає на своїй житлоплощі, має дітей і отримує офіційну зарплату.

Відтак, розглянемо більш детально вимоги банків до потенційних позичальників. У більшості випадків фінансові установи хочуть, щоб у клієнта вже було на руках від 30% до 40% суми на майбутню покупку. У такий спосіб вони переконуються в тому, що людина має стабільний прибуток і вміє заощаджувати. Якщо у вас немає коштів на перший внесок, то й шанси на отримання кредиту є фактично нульовими.

Також, як правило, невід'ємною умовою видачі позики є те, що на банківський кредит може претендувати кожен працевлаштований українець віком від 21-25 років до 60 років. Деякі банки розраховують термін кредиту з урахуванням того, щоб до моменту погашення позичальникові ще не виповнилося 65 років. Тобто, якщо ви берете позичку терміном на 20 років, то вам повинно бути не більше сорока років.

Наступний показник, який визначає можливість взяти кредит - ваш офіційний дохід. Його розмір впливає на суму, яку ви можете отримати в позику. Тому інколи виникає необхідність підтвердити банку і неофіційні прибутки. Наприклад, наявність "зайвої" квартири, що ви здаєте в оренду, може вказати на додаткові надходження.

Важлива складова будь-якої процедури отримання кредиту - пакет необхідних документів. Якщо ви маєте достатній прибуток, то, швидше за все, обійдетеся паспортом, ідентифікаційним кодом і довідкою з роботи, що підтверджує зарплату за останні 6-12 місяців. Заяву й анкету потрібно заповнити вже безпосередньо в банку. Однак, якщо офіційної зарплати не вистачає, від вас можуть вимагати довідку про прибутки другого члена родини або поручительство більш заможних позичальників. Ще однією проблемою для потенційного позичальника може стати відсутність реєстрації (прописки) у тому регіоні, де він намагається взяти кредит.

Негаразди з роботою теж загрожують позначитися на думці банкірів про вашу платоспроможність. Так, багато банків при аналізі потенційних позичальників звертають увагу на галузь, в якій він працює. На сьогодні, особливо при видачі "довгих" кредитів, банки продовжують ретельно аналізувати не тільки дохід, стаж клієнта, але і прогнози розвитку галузі, в якій він працевлаштований. Позичальникам, які працюють у ризикових секторах немає заборон в отриманні кредиту, але їх перевіряють ретельніше. Хоча чорного списку галузей не існує, проте є "watch list", до якого входить будівництво, металургія, гірничодобувна промисловість. З такими даними ускладнюється процес проходження кредитної заявки, запрошуються додаткові поруки та дані про роботодавця, вивчається його репутація на ринку (за зовнішніми джерелами). Заявка такого типу не розглядається як стандартна. Крім галузі, важливе значення має і посада працівника. При розгляді документів перевага віддається найбільш надійним позичальникам, а саме: топ-менеджерам, керівникам середньої ланки. А от несприятливим фактором є занадто часта зміна компаній або робота на останньому місці менш як 3 місяці.

Також важливим чинником є кредитна історія потенційного позичальника, оскільки необачність при виплаті минулих позик може стати причиною відмови надання кредиту. Однак, цього не варто боятися тим, хто в минулому протермінував платіж до 30 днів. Подібних позичальників не вносять до чорного списку.

Природно, що кожен банк застосовує свою власну модель оцінки позичальника. Тому оптимальним варіантом для вас буде спочатку вибрати банк з найбільш зручними умовами кредитування, а потім звернутися за консультацією до банківських фахівців з кредитування.

Таким чином, 7 кроків - і кредит у Вас! Головне правильно оцінити свої шанси за вищенаведеними пунктами, зібрати необхідні документи і вперед!

Іванна Жигadlo

Интернет сайт кафедри банківської справи:
<http://www.bs.tneu.edu.ua>

Интернет сайт наукового гуртка "Банківський аналітик":

<http://www.analitik.tneu.edu.ua>

Електронна адреса наукового гуртка "Банківський аналітик":

bankivsky_analitik@ukr.net

План наукових заходів:

⇒ Всеукраїнська наукова конференція студентів, аспірантів та молодих вчених: "Грошово-кредитне регулювання у механізмі забезпечення макроекономічної стабілізації і ефективності функціонування банківської системи України" (19 – 20 березня 2013 р.)

Відповідь на кросворд "БА" №5(7)

Ключове слово: **Б А Н К**

Редакційна колегія:

Головний редактор - Борис Марія
Комп'ютерна верстка - Гаптар Станіслав
Відповідальна за випуск - Якименко Юлія

Редактори: Антків Володимир, Жигadlo Іванна, Загірська Марія, Іолтуховський Віталій, Коцюруба Наталя, Міщанин Ольга, Павлович Василь, Палешник Тетяна, Шкатула Анастасія

Газета студентського наукового гуртка «Банківський аналітик» кафедри банківської справи Тернопільського національного економічного університету

Банківський Аналітик

№ 2(8), лютий 2013 рік

11 грудня 2012 року відбувся науковий диспут на тему: «Глобальне фінансове протистояння долара США і євро та перспективи провідних резервних валют на світовому ринку», організований кафедрою банківської справи спільно з двома студентськими науковими гуртками «Грошова парадигма» та «Банківський аналітик».

На сьогодні актуальним є розгляд основних проблем та перспектив економічного розвитку США та Єврозони для обґрунтування позицій долара і євро на світовому ринку як провідних резервних валют. Відтак, студентський науковий гурток «Грошова парадигма» в ході наукового диспуту обстоював ідею розгляду євро як резервної валюти на світовому ринку, в той час як студентський науковий гурток «Банківський аналітик» опонував даному твердженню на користь долара США.

Із ґрунтовними доповідями виступили учасники студентських наукових гуртків «Банківський аналітик» і «Грошова парадигма», відстоюючи власні позиції відповідними аргументами. Зокрема, СНГ «Грошова парадигма» зі своїми доповідями представили Оксана Леськів, проаналізувавши основні переваги впровадження євро, Юлія Верановська, яка відмітила ефективну антикризову політику ЄЦБ, а також Тарас Саянчук та Ігор Білик, які відзначили, що у сучасних умовах перспективи євро як резервної валюти значною мірою визначають інвестиційні рішення більшості центральних банків країн-членів Єврозони.

Із обстоюванням протилежних позицій виступили учасники наукового гуртка «Банківський аналітик», а саме Юлія Якименко, яка аргументовано відмітила сильні позиції долара США та потенціал економічного розвитку країни-емітента. Наступною виступила Анастасія Шкатула, обґрунтовано навівши факти неконкурентоспроможності євро, китайського юаня та японської єни стосовно долара США. Також у підтримку міцної позиції американської валюти на світовому ринку доповіли Михайло Бобко та Христина Козлова, які проаналізували основні фактори впливу на курс долара та його частку у резервах центробанків, що дало змогу стверджувати про стабільність даної валюти в коротко- та середньостроковій перспективі.

Заслухавши представлені доповіді, учасники наукового диспуту взяли активну участь в обговоренні перспектив провідних резервних валют на світовому ринку. Таким чином, членами гуртка «Грошова парадигма» були підняті питання щодо розрахунку ВВП США та діяльності ФРС. У відповідь на це члени гуртка «Банківський аналітик», а саме Віталій Іолтуховський зазначив, що оскільки при розрахунку ВВП держави використовують показники найбільш споживаних товарів та послуг, то значний обсяг використання фінансових послуг в США зумовив включення даного показника у коштик ВВП даної країни. Михайло Бобко («Банківський аналітик») у підтримку долара зазначив, що в США вже склалися певні традиції як споживання, так і фінансових відносин, тоді як в ЄС ментальна різниця є досить чітко виражена. Наприклад, для країн півночі ЄС характерна фінансова дисципліна, для країн півдня – деяка міра марнотратності, що яскраво відображається на сучасних проблемах ЄС.

Також виникла дискусія між членами гуртків щодо довіри до обидвох валют. Олена Рихлівська («Грошова парадигма») відзначила, що більшість країн відмовляються від здійснення продажу нафти у доларі і висловлюють бажання здійснювати розрахунки в інших грошових одиницях, що, на думку студентки, підриває масштаби довіри до валюти США. В підтримку позицій долара США, Марія Борис («Банківський аналітик») відзначила, що на основі опитувань, проведеними провідними соціологами світу, близько 60% населення Німеччини не задоволені нововведеною валютою, а Польща і Болгарія відмовляються у найближчій перспективі впроваджувати євро, що також не підтверджує високий рівень довіри до валюти Єврозони.

Відтак завідуючий кафедрою банківської справи, д.е.н., професор О.В. Дзюблук як підсумок відзначив, що США залишається країною із потужною економікою, новітніми технологіями та інноваціями, що само по собі забезпечує їм лідируючі позиції на світовому ринку, проте, євро як валюта, що розвивається, має хороші перспективи на статус світової за умови подолання платіжної та боргової кризи.

Підводячи підсумки наукової дискусії, к.е.н., доцент О.О. Івашук зазначила, що зважаючи на різноманітні оцінки й прогнози щодо світового валютного ринку, НБУ доцільно вивчати можливості прив'язки курсу гривні до бівалютного кошика, а для його запровадження необхідно мати збалансований обсяг золотовалютних резервів, що захистить національний фінансовий ринок від проявів зовнішніх дисбалансів.

Іванна Жигadlo

Ціна італійської корупції

Італійську економіку вже не перше десятиліття долають численні структурні проблеми. Серед них - негнучкість і «дуалізм» ринку праці, невеликі розміри середньостатистичної фірми, непродумане і надмірне регулювання, недостатній рівень конкуренції в основних сферах послуг тощо. До цього переліку можна віднести також рівень корупції у країні.

Не лише країни Східної Європи, Азії чи Африки потерпають від корупції. Дане явище набуло серйозних масштабів і в Італії, яку традиційно вважали благополучною країною. Уряд підрхував, що корупція «обходить» країні у 60 мільярдів євро на рік. Ця сума дорівнює майже половині надходжень до держбюджету за півріччя. Тому, на сьогоднішній день, італійці вважають боротьбу уряду з хабарництвом неефективною.

У зв'язку з цим влада ґрунтовно взялася за підрхунок обсягів корупції в країні, випустивши 400-сторінковий аналіз впливу цього явища на економіку. Журналісти вже назвали цю працю «Книгою мрій», адже в ній змальовується, якою була б Італія, якби її «не душила» корупція. Проте, прем'єр Маріо Монті переконаний, що такою вона стане у майбутньому. Він визначив боротьбу з корупцією одним з пріоритетних завдань свого уряду на рівні з боротьбою з ухилянням від сплати податків. «Корупційні процеси підривають довіру до ринку, відлякують інвесторів та шкодять конкурентоспроможності», - наголошує глава уряду.

За новими підрахунками через корупцію великі та середні підприємства в Італії втрачають 25% економічного зростання, тоді як малі – до 40%. Того ж, як зазначається у звіті, окрім прямих збитків у 60 млрд. євро на рік слід враховувати ще й непрямую шкоду від корупції. Вона проявляється у затримках та тяганині щодо обробки адміністративних справ, у поганому функціонуванні цивільних інститутів тощо. Саме у такий спосіб загальна шкода, особливо у масштабних державних проектах, може сягати до 40% їхньої вартості.

Втім високий рівень корупції не є новиною для італійців. Згідно з опитуванням, проведеного у межах урядового аналізу ситуації з корупцією, громадяни заявили, що корупцію у політичних партіях оцінюють у 4,4 бали за п'ятибальною шкалою, у парламенті – 4 бали, по 3,7 балів – у секторі приватних послуг та держадміністрацій. Крім того, 64% опитаних вважають, що урядові методи боротьби з корупцією є неефективними.

Отже, зважаючи на ситуацію, що склалася в Італії, необхідно здійснити деякі зміни в проведенні економічної політики держави для забезпечення стабільного розвитку суспільства та покращення фінансового стану країни загалом.

Тетяна Палешник

Банки — один у полі воїн?

Фінансові піраміди негативно впливають як на учасників, які можуть втратити заощадження, так і на всю фінансову систему. Річ тут не тільки, скажімо, у гіпотетичній спробі «звести нанівець» банківські установи раптовим обнулінням рахунків, а й у зниженні довіри до фінансових установ, дискредитації їх як громадських інститутів. Банки відіграють надзвичайно важливу роль в економічній системі, оскільки саме вони забезпечують безперервність і розширений характер суспільного та індивідуального відтворення, стимулюють підвищення продуктивності використання інвестиційних ресурсів, тим самим стимулюючи економічний розвиток держави, тому довіра до них має неабияке значення. Тож чого варті майже пропагандистські твердження, що всі банки, кредитні спілки, страхові компанії працюють за принципом фінансових пірамід? Можливо, вони також розраховуються зі старими вкладниками, залучаючи нових.

Економічна природа фінансової піраміди та шахрайства має спільну основу. В основі пірамід – кошти, залучені від вкладників для використання їх у певному бізнесі (законній фінансово-господарській діяльності). Фінансову піраміду слід відрізнити від правомірної економічної діяльності за низкою ознак, що свідчать про можливий обман інвесторів, які перебувають в основі піраміди, з боку організаторів та забезпечують реалізацію злочинного наміру шахраїв. А також принципово відмінністю фінансової піраміди від реального бізнес-проекту є джерело виплати дивідендів.

Намагатися порівнювати піраміди з фінансовими установами недоречно, адже у цих явищ різна природа. Це пояснюється тим, що банки, проводять активні та пасивні операції, а фінансові піраміди – лише залучають гроші, тобто здійснюють пасивні операції.

На думку головного юриста НБУ Віктора Новикова, у роботі деяких легальних фінансових інститутів, у принципі, може проявлятися «пірамідальність». Але функція регулятора саме й полягає в тому, щоб боротися з такими явищами. Звідси чи не головний недолік фінансових пірамід полягає в тому, що вони заважають банкам виконувати їхню базову функцію – фінансово підживлювати економіку. Чим більше люди інвестують у піраміди, тим менше грошей іде в реальний сектор. Тобто гроші не виконують суспільно-корисної дії.

Варто зазначити, що така фінансова піраміда як МММ по-різному вплинула на вітчизняні банки. Одні оголосили, що блокують online платежі, якщо бачать ознаки їх участі в піраміді. Інші встановлюють високі комісії, які у клієнтів не надто відбивають бажання долучитися до МММ-співтовариства. Потік грошових платежів різких змін при цьому не зазнав. Приватбанк відслідковує сумнівні фінансові операції функціонерів фінансової піраміди МММ, щоб не допустити залучення жителів України до створення нової структури. Він розпочав блокувати сумнівні фінансові операції функціонерів системи МММ. На даний момент до банку звернулося понад 2 тис. осіб із підтвердженням перерахування коштів на адресу МММ і заявами про повернення коштів. У будь-якому разі очевидно, що єдина та монолітна «антимавродівська» банківська коаліція не сформувалася. Більшість учасників ринку схилилися до позиції, що переведення коштів на МММ-рахунок – приватна справа клієнтів. А втручання в цей процес – порушення законодавства.

На думку экс-заступник голови Національного банку України Сергія Яременка: «У нас чотири роки не зростають активи банківської системи. Це означає, що немає кредитів в економіці, тобто вони на одному рівні. При тому, що страшніше – пасиви зростають. І тут напрошується цікавий висновок: а чи не будемо ми велику МММ у вигляді всієї банківської системи?». Тож за словами експертів ситуація в банківській системі все більше нагадує фінансову піраміду.

Марія Загірська

Дорога до Банківського союзу

14 грудня 2012 року відбувся саміт ЄС. На сьогоднішній день, головним завданням Європейського союзу залишається зміцнення економічного та валютного союзу, бюджетної дисципліни, створення робочих місць та підвищення конкурентоспроможності.

У підсумковому документі саміту вказується, що вже до кінця березня 2013 року повинні бути узгоджені мандати двох нових структур створюваного Банківського союзу, а саме: механізму щодо фінансового оздоровлення банків та схеми взаємних гарантій банківських вкладів. Вони повинні бути затверджені у відповідному порядку до червня того ж року.

Нова структура повинна запрацювати протягом нинішнього парламентського циклу Євросоюзу, тобто до літа 2014 року. Адже, створення Банківського союзу - ключовий етап подальшого зміцнення ЄС, спрямованого на посилення наднаціонального управління економічною і фінансовою політикою зони євро при ослабленні функцій суверенних урядів

На саміті було відзначено, що головним завданням Банківського союзу має стати забезпечення фінансової стабільності та ефективної роботи інститутів, а також захист платників податків під час банківських криз. Окрім цього, було визначено необхідність створення системи прямої рекапіталізації банків, яка також зможе забезпечувати проведення часткових або повних банкрутств проблемних банків без ризиків виникнення «ефекту доміно» у всій європейській фінансовій системі.

Для того, щоб Європейський стабілізаційний механізм отримав можливість проводити безпосередньо операції зі збільшення капіталу банків на саміті було вирішено, що до закінчення першого кварталу 2013 року слід виробити єдиний підхід до класифікації боргів банків.

Також лідери ЄС домовилися затвердити «Дорожню карту» створення союзу на 5-7 років протягом 2013 року. «Дорожня карта» повинна включати такі положення:

- створення системи координації реформ, що проводяться в країнах ЄС;
- узгодження соціальної політики в рамках Економічного та монетарного союзу;
- створення системи взаємодопомоги між країнами ЄС.

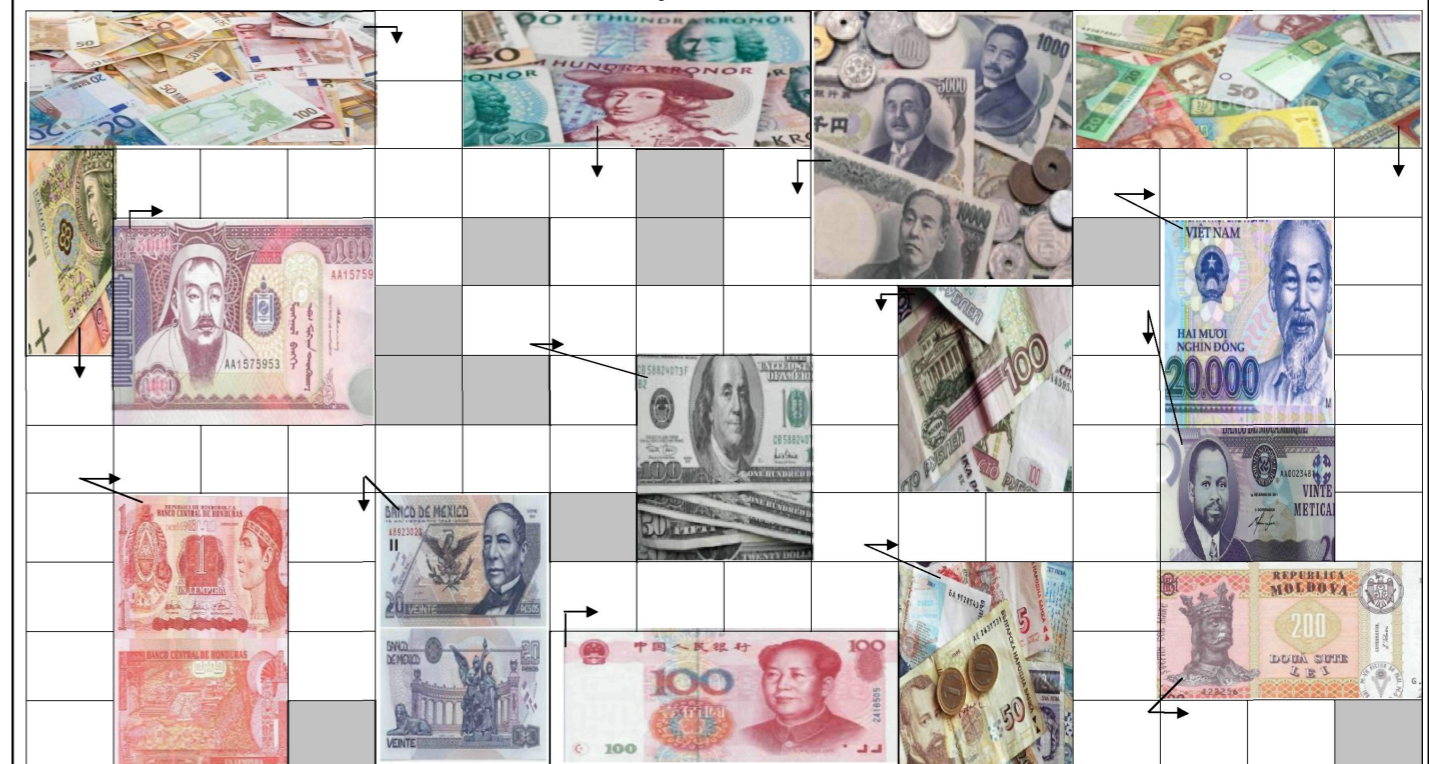
Незважаючи на затвердження «Дорожньої карти» Банківського союзу, в 2013 році очікують спад економіки та надання порятунку Іспанії. Окрім цього, відбудуться вибори в Італії та Німеччині, що також вплине на економічну ситуацію в цих країнах.

Отже, створення Банківського союзу є досить важливим для країн ЄС, оскільки це дозволить розірвати коло між проблемами банків і грошима платників податків, які держави використовували до останнього часу для їх вирішення.

Ольга Міщанин

КРОСВОРД

Анастасія Шкатула

Валютна політика: особливості реалізації та аналіз світового досвіду

20 листопада 2012 року Студентським науковим гуртком кафедри банківської справи «Банківський аналітик» проведено круглий стіл на тему: «Особливості реалізації валютної політики на сучасному етапі». Студентами було підготовлено ґрунтовні доповіді, присвячені актуальним проблемам у валютній сфері та окреслено способи їх вирішення.

Марина Варга виступила з доповіддю на тему: «Теоретичні засади реалізації валютної політики». Студентка зазначила, що валютна політика є однією з основних ланок державного регулювання економіки. Також було підкреслено, що валютна політика, як основний засіб реалізації стратегічних та тактичних цілей, використовує такі основні інструменти як дисконтна політика, політика обов'язкових резервів та відкритого ринку, а також девальвація і ревальвація. Студентка прослідкувала взаємозв'язок між валютним курсом та рівнем доларизації економіки. Так, забезпечення стабільності та високої купівельної спроможності національної валюти зростає в тих країнах, де рівень доларизації економіки є досить високим, а сальдо платіжного балансу негативним, що автоматично робить валютний курс індикатором ціноутворення на товари й послуги.

Андрій Скірка презентував доповідь на тему: «Особливості реалізації валютної політики НБУ на сучасному етапі», в якій відмітив, що в Україні процес реалізації валютної політики забезпечує НБУ. Також було зазначено, що одним з найбільш дієвих інструментів є девізна політика, основною формою здійснення якої виступають валютні інтервенції. Масштаби здійснення валютних інтервенцій, в першу чергу, визначаються наявністю необхідних міжнародних резервів, у зв'язку з чим доповідач навів статистичні дані щодо динаміки золотовалютних резервів України, які у жовтні 2012 року скоротилися на 2,4 млрд. дол. США, що пояснюється фінансуванням від'ємного сальдо платіжного балансу. Також студент проаналізував динаміку зростання державного боргу України впродовж останніх років, що свідчить про боргову залежність країни. Таким чином, НБУ потрібно вжити заходи щодо переходу до більш гнучкого (ринкового) обмінного курсу або валютного коридору у межах 10-20%, а також в процесі реалізації валютної політики враховувати напрями забезпечення рівноваги платіжного балансу.

Із доповіддю на тему: «Валютна політика провідних країн світу», виступила Ольга Міщанин, відзначивши, що валютна політика, яка проводиться тією чи іншою країною, впливає на співвідношення цін на товари у національній валюті, що реалізуються на зовнішніх і внутрішньому ринках. Так, перед провідними центральними банками у сучасних умовах постає нелегке завдання: з одного боку – стримувати інфляцію, з іншого – надавати підтримку економіці. Студентка зазначила, що ФРС США оголосила про початок третього етапу програми кількісного пом'якшення QE3, в рамках якого щомісячно витрачатимуться 40 млрд. дол. США на купівлю іпотечних цінних паперів. Також було ухвалене рішення щодо продовження терміну підтримки мінімальних процентних ставок до кінця 2015 року. У свою чергу уряд КНР дозволив обраним іноземним інвесторам купувати за юані цінні папери на біржах материкового Китаю, що сприятиме інтернаціоналізації китайської національної валюти. Для країн-членів ЄС характерна валютна політика в формі валютної інтеграції. Щодо майбутніх перспектив доповідала відмітила, що Китай не допускатиме стрімкої ревальвації своєї валюти, а США, в найближчому майбутньому, на фоні безробіття продовжуватиме проводити політику «кількісного пом'якшення».

Заслухавши доповіді, члени гуртка та всі присутні взяли активну участь в обговоренні тематики круглого столу. У ході дискусії було виявлено такі важливі аспекти, як: наміри НБУ щодо обов'язкового продажу 75% валютної виручки та введення 15% податку на продаж валюти, негативний вплив введення тимчасових адміністрацій в банківські установи та необхідність у здійсненні кращої поінформованості населення України щодо стану вітчизняного валютного ринку. Таким чином, для покращення економічної ситуації в Україні необхідне комплексне реформування економіки та її модернізація.

Наталія Коцюрuba

IT-гіганти проти банків

В результаті науково-технічної революції IT-гіганти, такі як Google та Apple можуть створити власні банки. Так вважають спеціалісти Deutsche Bank. В свою чергу традиційні банки втрачуть значну частку платежів. Причиною такого розвитку подій може стати недостатня увага впровадженню та розвитку нових технологій. А от Google Bank і Apple Bank, на думку експертів, можуть скласти банкам серйозну конкуренцію.

На жаль, справа в тому, що традиційні банківські організації зовсім не приділяють уваги розвитку нових технологій і не здійснюють інвестиції в них. Тим часом, Google, Apple, Amazon і PayPal створюють власні системи проведення мобільних і інтернет-платежів і розширюють базу клієнтів.

Варто зауважити, що небанківські структури займають 6% безготівкового ринку і з кожним роком їх часта зростає. В багатьох європейських країнах, таких як Франція, Швеція та Данія, близько 60% покупок здійснювалися через інтернет, а це також сприяє розвитку інтернет-банкінгу. Вже сьогодні людям не потрібні ні гроші, ні пластикові карти, а всього лиш телефон та інтернет, за допомогою якого можна оплатити бажані покупки.

Хоча ці інтернет-платежі і не приносять банкам основний дохід, але при цьому є їх стабільним заробітком, який фінансові установи ризикують втратити.

Посилює ситуацію і падіння довіри до світової банківської системи в цілому. Відтак, банкам довіряє лише близько 50% європейців.

За словами аналітика «Інвесткафе» Катерини Кондрашової у розвинених країнах частка використання інтернет-банкінгу зростає з кожним роком. Наприклад, на 2012 рік лідером є Канада: послугами інтернет-банкінгу там користуються 65% жителів, далі - Нідерланди, де частка його використання становить 60%. Якщо спиратися на опитування Національного агентства з фінансових досліджень, то в Росії цей показник становить 17% від кількості громадян, які мають рахунок у банку, а ще 7% планує використовувати інтернет-банкінг найближчим часом. Враховуючи дані опитування, в недалекому майбутньому інтернет-банкінг будуть використовувати чверть всіх клієнтів, які мають рахунок у банку.

Зростання безготівкових платежів відбувається не тільки в розвинених країнах, але й у тих, що розвиваються. Цьому сприяють уряди країн, обмежуючи оплату великих покупок готівкою.

Багато банків прагнуть ввести послугу інтернет-банкінгу та мобільного-банкінгу. Даний ринок привабливий для банків збільшенням маржинального прибутку від їх використання. На жаль, рівень грамотності населення в частині використання такої послуги не дозволяє говорити про високу частку користування банківськими послугами.

Ольга Міщанин

Безготівкові розрахунки рятують Україну

Практика європейських країн показує, що стратегія переходу на безготівкові розрахунки є пріоритетною і дозволяє вирішити низку найважливіших завдань для підвищення ефективності всієї фінансової системи. Скорочення використання паперових гривень та масовий перехід на платіжні картки може дати економію для держави у десятки мільярдів гривень на рік.

Згідно даних звіту, присвяченого впливу безготівкових платежів на економіку країн світу рейтингового агентства Moody's, саме такий вид платежів вберіг Україну від спаду економіки в 2012 році. Згідно з дослідженнями агентства, вплив електронних платежів на українську економіку був помірним. У середньому за останні 5 років вони прискорили зростання ВВП країни на 0,26%.

За підсумками 2012 року Державний комітет статистики зафіксував вкрай низькі темпи зростання ВВП України - всього 0,2%. Це означає, що без ефекту електронних платежів українська економіка показала б падіння. В абсолютних цифрах загальний ефект впровадження електронних платежів на українську економіку оцінюється в 1,8 млрд. доларів.

Однак, ми все ж маємо необхідність у вдосконаленні системи безготівкових розрахунків, яка максимально сприяла б прискоренню народногосподарського обороту. Безумовно, що для цього на макроекономічному рівні електронні платежі мають розглядатися у взаємозв'язку з особливостями реформування фінансової сфери вітчизняної економіки.

На мікроекономічному рівні принципи організації безготівкових розрахунків впливають із специфіки реалізації економічних інтересів трьох суб'єктів сфери безготівкового обігу — платника, одержувача грошових коштів і банку.

Івanna Жигadlo

Ризики року Змі для банківської системи України

2013 рік для діяльності українських банків прийме образ Змі, котрий буде характеризуватися прихованою небезпекою, водночас виступаючи символом нового року за китайським календарем.

Опираючись на невтішні прогнози щодо розвитку української економіки, провідні банкіри висувують певні припущення щодо можливих ризиків у банківській системі України.

Першою сходинкою «ризикової драбини» є небезпека втрати ліквідності. Спостерігаючи «гонитву» банківських установ за депозитними ресурсами можна стверджувати, що вони не очікують на приплив кредитних ліній з-за кордону, тому піднімають процентні ставки для збільшення надходжень клієнтів. Негативною ж стороною підвищення депозитних ставок є автоматичне збільшення плати за кредитні ресурси, котрі пропонують банківські установи. Якщо в 2013 році вони не зменшаться, то висока ціна кредитів продовжуватиме відлякувати потенційних позичальників. За 2012 рік розмір кредитних вкладень зріс всього на 0,45% (тоді як у 2011 році - на 9,3%), а депозитні надходження - на 5,53%.

Другою ж сходинкою є курсовий ризик, котрий проявляється у девальваційному очікуванні ринку, що є наслідком сповільнення економічних процесів як у національній, так і світовій економіці. Натомість, представники Національного банку України, зокрема Голова комітету НБУ щодо протидії недобросовісним валютним операціям Юрій Горшков впевнений, що гривня буде зміцнюватися. В той же час, Олександр Охріменко, президент Українського аналітичного центру, зауважив, що якби НБУ не викупив надлишок валюти, то курс ревальював би до 7,7 української грошової одиниці за один американський долар.

Не варто забувати, що зниження валютного курсу в передноворічні дні був простим наслідком сезонного фактора. Підприємницькі установи продавали зарезервовану раніше валюту, щоб на початку року мати певний запас коштів для сплатити податкових платежів. Громадяни ж, які накопичували валюту як засіб заощадження, використали свої запаси для придбання перед новорічними святами певних товарів на розпродажах, продуктів для святкового столу, а також для купівлі путівок для закордонного відпочинку тощо.

Третя сходинка пов'язана з можливим збільшенням регуляторних вимог до банківських установ та непередбачуваною поведінкою українського законодавця.

Однак, українська банківська система не залишає надії на те, що 2013 рік повинен бути прибутковим. При цьому залишиться тенденція скорочення наявних витрат та запровадження альтернативних некредитних банківських продуктів для покращення прибутковості.

Віталій Іолтуховський

У новий рік зі старими проблемами

2012 рік був багатий на світові економічні події як позитивні, так і негативні. Відтак, чого варто очікувати від наступного року?

«У 2013 році світ може зіткнутись із новою глобальною фінансовою кризою. Про це свідчить нестабільна ситуація, яка склалася на світовому економічному просторі», - зазначає глава Королівського інституту міжнародних відносин і колишній член комітету з грошової політики Банку Англії Де Ганні Джуліус. Вона називає декілька небезпек нового року, а саме: одна або кілька країн імовірно покинуть зону євро, насильство може поширитися по всьому Близькому Сходу, не виключено, що американський Конгрес зіштовхне країну з «фінансового обриву» в рецесію. Також існує можливість розгортання острівної суперечки між Китаєм та його сусідами, в яку Сполученим Штатам доведеться втрутитися. Але найбільша небезпека, на її думку, полягає в тому, що одна з цих або інших подій «вжене світ в нову фінансову кризу».

На це є три причини. По-перше, світова економіка ще не зміцніла після кризи 2007-2008 років, по-друге, економічна політика вичерпала себе: і фінансова, і грошово-кредитна політика досягли меж своєї ефективності. І, нарешті, третя причина - це політична слабкість. Тривала політика економії підживляє підтримку правлячих партій. Периферійні країни Єврозони знаходяться в особливій небезпеці.

Щоб знизити цей ризик, необхідно сприяти міжнародному співробітництву, метою якого стане моніторинг кризових регіонів і, в разі необхідності, економічне стримування. Плани повинні включати готовність до запобігання розповсюдженню фінансової кризи з однієї країни в іншу, не вдаючись до протекціонізму.

Очевидним місцем, звідки могла б здійснюватися подібна координація, є «Велика двадцятка» (G20). Однак, у 2013 році її очолює Росія - і це ще одна причина для занепокоєння.

Отже, урядовцям варто задуматись над стратегією економічного розвитку своєї держави, щоб запобігти або зменшити вплив можливої кризи на фінансовий ринок країни.

Тетяна Палешник

Валютна безпека України

24 січня член наукового гуртка «Банківський аналітик» Антків Володимир відвідав у Києві панельну дискусію на тему, яка є однією з основних на початку нового 2013 року - «Валютна безпека України та ризики девальвації».

Головними доповідачами були: Володимир Лановий (д.е.н., президент Центру ринкових реформ, міністр економіки у 1992 році), Любомир Шавлюк (економіст, експерт), Олександр Крамар (заступник головного редактора журналу «Український тиждень»), Андрій Пишний (к.е.н., ВО «Батьківщина»), Олександр Мирний (ВО «Свобода») та Юрій Левченко (ВО «Свобода»). Експерти зустрічі намагались дати відповіді на такі питання: Чому різка девальвація національної грошової одиниці в 1998-1999, 2008-2009 роках підірвала грошову систему, завдала потужного удару економіці й середньому класу, призвела до падіння рівня життя громадян? Чому держава відчуває постійний дефіцит валюти і як ставитись до останніх заходів уряду та Нацбанку? У чому фундаментальні причини недовіри українців до гривні? Яким буде для неї 2013 рік: плавна керована девальвація чи стрімке, хаотичне й руйнівне для економіки знецінення? Як забезпечити валютну безпеку України?

Експерти стверджують, що цього року Україна немає валютних можливостей, щоб перекрыти свої борги, адже за останній рік досить високими темпами скоротився розмір золотовалютних запасів. Зараз він становить 28 млрд. доларів, що на 10 млрд. доларів менше, ніж у 2011 році. Резерви складають 90% від всієї суми державного боргу. Для прикладу, у Японії зовнішній борг становить 200 млрд. доларів, а внутрішні резерви - 700 млрд. доларів.

Загалом виділяють такі основні причини скорочення золотовалютних резервів України:

- збільшення дефіциту поточного рахунку платіжного балансу (2009 рік - 1 млрд. 750 млн. дол., 2012 рік - 14 млрд. дол.);
- повернення іноземними банками позичок, які були надані своїм кредиторам у 2005-2008 роках та продаж їх активів;
- недовіра громадян до банківської системи та грошової одиниці (довіра буде тоді, коли гривня стане вільно конвертованою валютою).

Слід зазначити, що в останні роки НБУ продавав саме долари. Лише половина грошей у резервах НБУ знаходиться у ліквідній формі (це близько 12 млрд. доларів). Цього року потрібно буде виплатити 9,3 млрд. доларів боргу.

Під час доповіді на тему «Причини та наслідки валютних криз в Україні», було визначено, що імпорт товарів у загальному обсязі ВВП складає 52% (серед них: сировина та матеріали - 53%, споживчі товари - 34%, товари інвестиційного попиту - 13%). Кожна валютна криза відкидає банківську систему України на 5 років назад. Виходом у такій ситуації на думку експертів у 2013 році є наступні дії:

- знайти 15-20 млрд. дол. на потреби платіжного балансу цього року;
- покращити фактори нецінової конкурентоздатності національного товаровиробника;
- розблокувати роботу банківської системи (помірна девальвація - рішення, яке лежить на поверхні).

На зустрічі також було розглянуто питання монополій та наведені їх приклади, які існують в Україні. Окрім цього було проаналізовано стан експорту в Україні. На початок 2010 року 67% експорту становила сировина, а на кінець 2012 року - 70%. Дефіцит державного бюджету на початок 2012 року був у розмірі 8 млрд. гривень, а вже наприкінці року - 40 млрд. гривень. Цього року він становитиме вже 50 млрд. гривень. Знову прийдеся балансувати за рахунок іноземних запозичень: 3,5 млрд. дол. від Китаю із зобов'язанням постачання продуктів та купівлею у них техніки для теплоенергетики; 2 млрд. дол. від ВТБ банку під 11% річних з можливістю пролонгації. Юрій Левченко висловив думку, що не сума державного боргу є можливістю загрози державному суверенітету, а дії керівництва держави. Девальвація все-таки буде, але питання - наскільки глибокою?

Підсумовуючи зустріч, експерти дійшли висновку, що у нас відсутні інвестиції у сучасне виробництво. З кожним роком жити у кредит країні стає все важче і важче. Великий капітал зацікавлений у девальвації гривні, тому що вони працюють на зовнішніх ринках. Ця офіційна дефляція - це катастрофічне падіння купівельної спроможності населення, скорочення робочих місць, зарплати, закупівля валюти населенням.

Володимир Антків